

5. STARÉ POVĚSTI ČESKÉ - O PŘEMYSLOVI

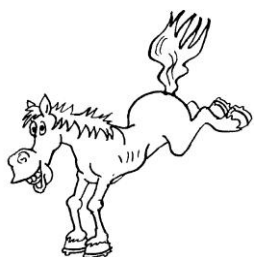
❖ Čti pozorně text a odpovídej na otázky.

Pověst o prvním Přemyslovi Přemyslovi je zároveň také o jednoduchém nástroji rolníků - otce, kterou se pohánějí tahouni a seškrabává hlína z pluhu.

Kněžnino poselstvo poslušně kráčelo za běloušem a ten neumdlával, ničím se nerozptyloval. Až třetí den putování dorazili k poli, kde oral statný muž se dvěma strakatými volky, přesně jak předpovídala Libuše. Anebo jak už předem věděla? Kdoví ...

Bělouš trefil. Vzepjal se a radostně zaržál. Celé poselstvo vydechlo úlevou, že je úkol splněn. Vladykové přistoupili k oráčovi a poklonili se mu. „Změň roucho, kníže náš nový,“ pravili. A vybídli ho, aby jel s nimi za Libuší a vládnout.

1. Co je slovem opačným ke slovu „umdlévat“?

- sílit
- hladovět
- zlobit se
- tloustnout

2. „Změň roucho,“ pravili vladykové Přemyslovi. Víš, co je to „roucho“?

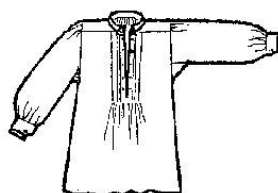
- kůň

- obydlí

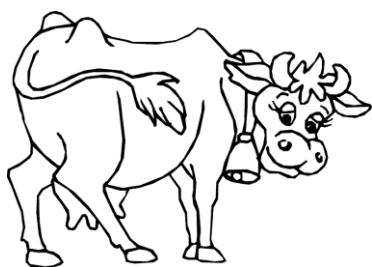
- oděv

- pracovní nástroj

3. Jaká zvířata měl Přemysl zapřažena do pluhu?

- dvě kravičky
- dva volky
- jednu kravičku a jednoho volka
- dva volky a dvě kravičky

Přemysl ustal v práci a setřel si z čela hojný pot. Byl totiž zvyklý v potu tváře vydělávat na chléb. Zarazil svou oblíbenou otku - lískovku do země a řekl volům: „Jděte, odkud jste přišli.“ Volové kupodivu poslechli. Vznegli se a zmizeli ve skále, která se za nimi hned zavřela.

Pak promluvil Přemysl k poslům. „Škoda, že jste přišli časně ráno. Kdybych pole dooral, bylo by vždycky dost chleba. Že jste mě přerušili, bude v Čechách často hlad. Toho jitra pronesl budoucí kníže ještě dalších pár myšlenek. A Přemyslova slova byla natolik moudrá, že je otcové říkali svým synům a ti zase svým dětem a pořád dál.

4. Co dělá ten, který v „potu tváře vydělává na chléb“?

- pilně studuje

- spokojeně odpočívá

- přepadá lidi a loupi

- každý den tvrdě pracuje

5. Co předpověděl Přemysl českému lidu, když ho poselstvo přerušilo v rozdělané práci?

- bídu

- blahobyt

- nemoci

- dobrou náladu

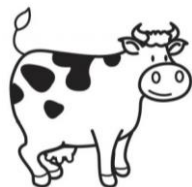
Ach, žasli poslové. Bylo už přece pozdní léto, čas, kdy začínají opadat první listy, protože se blíží listopad. A přesto jako na jaře vyrazily z otky tři ratolesti a na nich vyrašily lístky a pak se objevily i lískové oříšky. Ale budoucí kníže nedbal. Obrátil pluh, na radlici položil chléb a sýr. Které vzal z prosté kabelky z lýčí, ze stromové kůry. A pozval vladyky, aby se po dlouhém putování posilnili. „To je ten železný stůl, o kterém mluvila Libuše!“ šeptali si muži z poselstva. Ale znaveni cestou rádi přisedli a až se divili, jak jim ten skromný pokrm jde k duhu.

6. Z jaké přírodniny byla vyrobena Přemyslova kabelka a střevice?

- obilí

- dobytek

- len

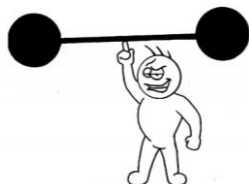

- strom

7. Jaké je slovo souznačné ke slovu „posilnit se“?

- zacvičit si

- najíst se

- projet se po silnici

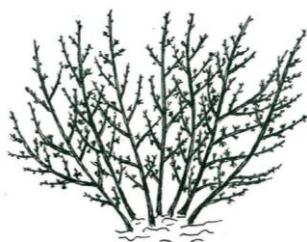
- přetahovat se

Jenomže když poslové žvýkali a ze džbánu upíjeli, uschly dvě ratolesti na otce a jen jedna se košatila. Och, znovu užasli vyslanci kněžny Libuše a možná jim až oči lezly z důlků. „Z mého pokolení mnozí začnou panovat, ale jen jediný pán a vladař zůstane,“ vysvětlil ten úkaz Přemysl. Však se později seznámíme s panovníkem, kterého měl na mysli.

A ještě něco lechům vrtalo hlavou: proč ne na mezi, ale na železném pluhu svačí. „Abyste si železa vážili,“ vysvětloval Přemysl. A doporučil, aby v době míru s železem Češi orali, až je však někdo napadne, aby železo překovali v meče. Aby v meč překovali pruty a rádla.

8. Jaké je slovo souznačné ke slovu „košatit se“?

- usychat
- vrchovatě naplnit koše
- bohatě se rozvětlovat
- rozkvést

9. Které slovo významem neodpovídá slovu „přemýšlet“?

- hloubat
- přemítat
- uvažovat
- rozhodovat

Pak vyjeli zpět k Vyšehradu. Přemysl se převlékl do skvostného roucha, které mu Libuše s vkusem vybrala, a přesto vzal přes rameno prostou kabelu a střevíce z lýčí. „Proč?“ divili se vojvodové. „Aby moji potomci věděli, odkud pocházejí, aby se nechovali pyšně, až budou vládnout, protože všichni jsme si rovni.“

Kněžna Libuše se vyšňořila a vyšla poselstvu vstříc. Krásná jako každá nevěsta. A potom se setkali a podali si ruku. Nebyli překvapeni, nepadli si do náručí, takže se do dneška neví, jestli Libuše věštila anebo se měli s Přemyslem rádi už dřív. Ví se pouze, že se znali již z Budče. Tak jako děti chodili oba do školy, kterou - jak už víte - nechal zřídit Libušin otec Krok. A když se tak zamyslíme nad Přemyslovými myšlenkami, asi byl jednička!

10. Co udělala Libuše, když dorazilo poselstvo s Přemyslem?

- čekala na poselstvo v sále
- šla poselstvo přivítat
- odešla do zahrad
- začala věštit

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

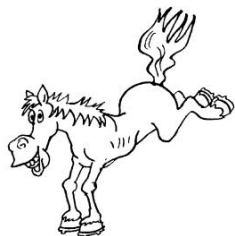
Nový kníže usedl na kamenný knížecí stolec a slavila se možná nejslavnější svatba, jakou kdy staří Čechové poznali. Jídla a pití bylo, co všechna hrdla ráčila. Masa měli hojnost, jako my už opékali, vařili, smažili, dusili či udili hovězí, vepřové, skopové, stoly se prohýbali i pod zvěřinou, taky nechyběla drůbež a ryby. Těch tehdy ve Vltavě nalovili velmi mnoho. Dali si i mléko a sýry. A k tomu chléb anebo placky. Žádná rýže, žádné brambory, kdepak! Rýži bylo třeba o několik století později přivést z Asie. A brambory čekaly na rok 1492, až objeví Kolumbus Ameriku. A s ní vedle brambor třeba i rajčata anebo papriku. Sladkostí měli z medu, dnešní dort nebo bonbony si dát nemohly, protože neznali cukr. Pro dobrou náladu zapíjeli hostinu medovinou. I pivo vynalezli Češi až později. Naším předkům chutnalo převelice. Jinak by totiž tu slavnou svatbu neslavili do rána.

❖ *Rozhodni, která z následujících vět je pravdivá. Vybarvi A - ano, N - ne.*

1. Bělouš v čele poselstva kráčel za Přemyslem, jako by znal cestu.	A	N
2. Přemysl oral pole dřevěným pluhem.	A	N
3. Volci zapřažení do pluhu měli hnědou barvu.	A	N
4. Jako otka Přemyslovi sloužil lískový prut.	A	N
5. Otka Přemysl odložil vedle pluhu.	A	N
6. Ze tří lískových ratolestí zůstali jen dvě.	A	N
7. Přemysl pohostil poselstvo na mezi.	A	N
8. Vyslanci kněžny si na skromném jídle pochutnali.	A	N
9. Okolo Přemysla se děly nevidané věci.	A	N
10. Přemysl si na cestu na Vyšehrad neponechal nic ze svých věcí.	A	N

ŘEŠENÍ:

1. Co je slovem opačným ke slovu „umdlévat“?

- sílit
- hladovět
- zlobit se
- tloustnout

2. „Změň roucho,“ pravili vладыkové Přemyslovi. Víš, co je to „roucho“?

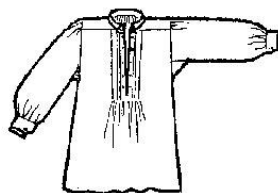
- kůň

- obydlí

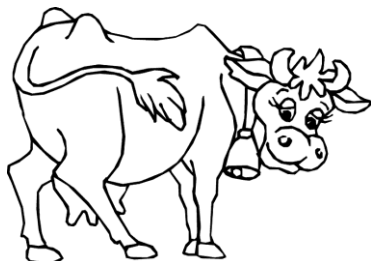
- oděv

- pracovní nástroj

3. Jaká zvířata měl Přemysl zapřažena do pluhu?

- dvě kravičky
- dva volky
- jednu kravičku a jednoho volka
- dva volky a dvě kravičky

4. Co dělá ten, který v „potu tváře vydělává na chléb“?

- pilně studuje

- spokojeně odpočívá

- přepadá lidí a loubí

- každý den tvrdě pracuje

5. Co předpověděl Přemysl českému lidu, když ho poselstvo přerušilo v rozdělané práci?

- bídu

- blahobyt

- nemoci

- dobrou náladu

6. Z jaké přírodniny byla vyrobena Přemyslova kabelka a střevíce?

- obilí

- dobytek

- len

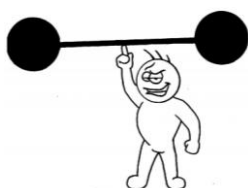

- strom

7. Jaké je slovo souznačné ke slovu „posilnit se“?

- zacvičit si

- najíst se

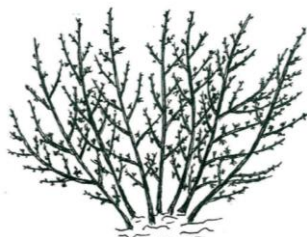
- projet se po silnici

- přetahovat se

8. Jaké je slovo souznačné ke slovu „košatit se“?

- usychat
- vrchovatě naplnit koše
- bohatě se rozvětňovat
- rozkvést

9. Které slovo významem neodpovídá slovu „přemýšlet“?

- hloubat
- přemítat
- uvažovat
- rozhodovat

10. Co udělala Libuše, když dorazilo poselstvo s Přemyslem?

- čekala na poselstvo v sále
- šla poselstvo přivítat
- odešla do zahrad
- začala věštít

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Bělouš v čele poselstva kráčel za Přemyslem, jako by znal cestu.	A	N
2. Přemysl oral pole dřevěným pluhem.	A	N
3. Volci zapřažení do pluhu měli hnědou barvu.	A	N
4. Jako otka Přemyslovi sloužil lískový prut.	A	N
5. Otku Přemysl odložil vedle pluhu.	A	N
6. Ze tří lískových ratolestí zůstali jen dvě.	A	N
7. Přemysl pohostil poselstvo na mezi.	A	N
8. Vyslanci kněžny si na skromném jídle pochutnali.	A	N
9. Okolo Přemysla se děly nevídané věci.	A	N
10. Přemysl si na cestu na Vyšehrad neponechal nic ze svých věcí.	A	N

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Použité zdroje:

www.cmis.cz/dum

<http://www.coloring-pages.ws/displayimage.php?album=177&pos=8>

<http://www.coloring-pages.ws/displayimage.php?album=177&pos=1>

<http://wiki.rvp.cz/@api/deki/files/17933/-r%25c3%25bd%25c4%258d.jpg>

<http://www.printthencolor.com/images/cow-coloring-pages/cow-03.gif>

<http://coloringpagesforkids.info/wp-content/uploads/2009/05/coloring%20pages%20summer.gif>

<http://eldhwen.files.wordpress.com/2011/10/aqua-smiles-icons-by-julia-nikolaeva.png>

<http://www.edupics.com/coloring-page-cereal-i23253.html>

<http://www.edupics.com/coloring-page-cow-i17792.html>

http://etc.usf.edu/clipart/5400/5427/flax_2_md.gif

<http://www.edupics.com/coloring-page-03b-pull-i11675.html>

<http://www.edupics.com/coloring-page-01b-strong-i11658.html>

http://cdn.freeprintablecoloringpages.net/samples/Thanksgiving/Boy_Prepared_To_Eat.png

<http://bifrost.it/Sintesi/Immagini/Libusa-Ales-Libusa-2.GIF>

<http://img.geocaching.com/cache/3edab795-ced8-43c2-b755-cfd34aaaa338.jpg>